

TS/EL

8.8.2012

OIKEUSMINISTERIÖ
Lainvalmisteluosasto

Viite: Oikeusministeriön lausuntopyyntö OM 12/41/2007; luonnos hallituksen esitykseksi käsittelyn joutuisuutta hallinnossa ja oikeussuojaa käsittelyn viivästyessä koskevaksi lainsäädännöksi.

LAUSUNTO

Väestörekisterikeskus esittää kunnioittavasti viitekohdassa mainittuun lausuntopyyntöön seuraavaa:

Sääntely, joka turvaa oikeussuojan tilanteissa, joissa hallintoviranomainen on laiminlyönyt hallintopäätöksen tekemisen tai hallintopäätöksen tekeminen on viivästynyt, on perusteltu erityisesti huomioiden Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 kohdan vaatimukset.

Väestörekisterikeskuksessa käsiteltävät hallintoasiat ovat melko harvinaisia ja lukumäärältään vähäisiä. Näitä ovat pääasiassa Tietopalvelu-yksikön käsittelemät tietoluvat ja Tietosisältö-yksikön henkilötunnusten muuttamisasiat. Henkilötunnusten muuttamisasiat ovat asianosaisen oikeusasemaan vaikuttavia hallintopäätöksiä ja näiden osalta viivästysvalitusta koskeva sääntely voisi tulla kyseeseen.

Nyt lausunnon kohteena olevasta hallituksen esitysluonnoksesta ilmenevät laillisuusvalvojille tehtyjen viivästyskanteluiden määrät sekä laillisuusvalvojien kannanotot osoittavat, etteivät perustuslain 21 § sekä hallintolain 23 § sellaisinaan takaa hallintopäätöksen saamista tilanteissa, jossa hallintoasian käsittely viivästyy oikeusturvaa vaarantavalla tavalla.

Uusi oikeussuojakeino, viivästysvalitus, jonka johdosta valitusviranomainen voi antaa hallintoviranomaiselle määräajan, jonka kuluessa asia on ratkaistava, turvaa kansalaisen oikeudet passiivisen viranomaisen suhteen.

Viranomaiselle hallintolain luonnoksen 23 a § 1momentin mukainen velvollisuus julkaista yleisessä tietoverkossa keskeisten asiaryhmien osalta käsittelyajat, edistää osaltaan hallintoasioiden joutuisaa ratkaisemista, koska käsittelyaikaa koskevien tiedustelujen voidaan olettaa vähentyvän. Säästyvä aika voidaan käyttää hallintoasioiden käsittelemiseen.

Toisaalta käytännössä voi olla ongelmallista sen erottaminen, onko kyseessä kirjallisen käsittelyaika-arvioin pyytäminen vai hallintolain 23 §:n mukainen tiedustelu asian etenemisestä. Koska käsittelyaika-arviopyyntö tulee kirjata tai tallentaa

TS/EL

8.8.2012

asiankäsittelyjärjestelmään, tulisi nämä käytännössä olla selkeästi eroteltavissa toisistaan.

Sellaisten hallintoasioiden, joiden osalta ei ole laissa säädetty määräaika, viivästysvalituksen edellytyksenä on luonnoksen mukaan kirjallinen käsittelyaika-arvio. Tämä vaatimus voi mahdollisesti käytännössä johtaa siihen, että hallintoasian vireille laittamisen yhteydessä pyydetään jo käsittelyaika-arvio. Ilmeisesti hallintoasiaa käsitteleville viranomaisille ei ole säädetty mitään määräaika käsittelyaika-arvion antamiselle. Tämä voi olla mahdollisesti epäkohta, koska viranomainen voi pitkittämällä käsittelyaika-arvion antamista samalla pitkittää asianosaisen mahdollisuutta tehdä viivästysvalitus.

Kirjallisessa käsittelyaika-arvioasiakirjassa tulisi olla maininta pääpiirteissään siitä, miten tehdään viivästysvalitus. Käsittelyaika-arviossa pitäisi mainita se viranomainen, jolle viivästysvalitus käsittelyaika-arvion antaneen viranomaisen päätöksestä tehdään. Kansalainen ei välttämättä ole tietoinen valitusviranomaisesta, erityisesti mikäli tämä on eri kuin mahdollisen oikaisuvaatimuksen käsittelevä viranomainen. Käsittelyaika-arvioon tulisi lisätä myös maininta, että tehdessään mahdollisen viivästysvalituksen, henkilön on liitettävä käsittelyaika-arvio viivästysvalituksen liitteeksi (laki hallintolainkäyttölain muuttamisesta 73 e § 1momentti 1)).

Väestörekisterikeskuksella ei ole muuta lausuttavaa asiassa.

Ylijohtaja

Hannu Luntiala

Neuvontalakimies

Elina Laitinen